

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів, обліку і
аудиту
протокол № 1 від 29.08.2025 р.



**ФІНАНСИ
ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**
СИЛАБУС
2025/2026 навч. рр.

Галузь знань	– 07 Управління та адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітні програми –	Управління фінансами, банківська справа та страхування
Освітній рівень	– перший рівень (бакалавр)
Цикл підготовки	загальний
Кількість кредитів ЄКТС	– 3 (90 годин)
Семестр	7
Сторінка курсу в MOODLE	https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=12609
Лектор курсу	- Тройнікова Олена Миколаївна (канд. економ. наук, доцент)
Профайл викладача	- https://kart.edu.ua/staff/trojnikova-om
Контакти викладача (e-mail)	- troinikovae@kart.edu.ua
Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейєрбаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516 Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/	
Додаткові інформаційні матеріали: http://lib.kart.edu.ua/	

Підготовка фахівців, обізнаних із фінансовою діяльністю підприємств залізничного транспорту, ускладнюється недостатністю навчальної літератури, яка б урахувала специфіку перехідного періоду української економіки, законодавче і правове поле, в якому працюють вітчизняні залізниці.

Метою даного курсу є надання знань з теорії та практики організації фінансової діяльності підприємств залізничного транспорту.

Програма навчальної дисципліни "Фінанси залізничного транспорту" спрямована на придбання майбутніми спеціалістами знань з практичних питань організації фінансової діяльності підприємств залізничного транспорту.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності здобувачів

загальні компетентності (ЗК):

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК12. Здатність до розуміння специфіки функціонування фінансів залізничного транспорту та отримання навичок щодо проведення відповідних статистичних досліджень

програмні результати навчання (ПР):

ПР04 Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування та фондового ринку.

ПР05 Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем.

ПР24 Вміти проводити дослідження специфічних показників залізничної галузі з метою забезпечення стійкого фінансового стану.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви бажаєте опанувати основи організації фінансів залізничного транспорту та його структурних підрозділів, об'єктивно оцінювати стан перспективи їх розвитку, які відбуваються у галузі, орієнтуватися в інформаційному просторі що до формування доходів та прибутку залізниць України, ґрунтовно аналізувати і розуміти проблеми та тенденції розвитку залізниць України, тоді вам варто йти на цей курс. Від здобувачів очікується: базове розуміння сутності фінансів залізничного транспорту, а також зміст основних економічних категорій ,які характеризують фінанси залізничного транспорту.

Курс присвячено вивченню сутності фінансів залізничного транспорту визначенню доходів залізниць їх розподілу між залізницями та структурними підрозділами, визначенню експлуатаційних видатків та собівартості пасажирських та вантажних перевезень, визначенню прибутку та рентабельності залізниць та їх підрозділів.

Методи навчання

Словесний метод (лекція, дискусія), практичний метод (практичні заняття), робота з навчально- методичною літературою, самонавчання, презентації.

Теми курсу

Тема 1. Організація фінансів підприємств залізничного транспорту

Основні положення курсу. Мета, завдання, функції

Тема 2. Основні засоби та фінансування капітальних вкладень на залізничному транспорті.

Структура основних засобів залізниць. Класифікація. Види нарахування амортизації. Показники ефективного використання.

Тема 3. Оборотні засоби залізничного транспорту

Структура оборотних коштів залізниць. Класифікація. Показники ефективного використання.

Тема 4. Доходи залізниць

Доходи та доходні надходження. Особливості розподілу на залізницях.

Тема 5. Витрати залізничного транспорту

Класифікація витрат на залізницях

Тема 6. Собівартість продукції залізничного транспорту

Види собівартості продукції: виробнича і повна. Повна собівартість включає виробничу собівартість і витрати на реалізацію виробленої продукції. Розрахунок собівартості в залежності стадій залізничного транспортного процесу.

Тема 7. Система грошових розрахунків на залізничному транспорті
Система фінансово-економічних відносин на залізничному транспорті. Розподіл грошових потоків у галузі

Тема 8. Грошові розрахунки за перевезення
Організація грошових розрахунків в Україні, основні принципи. Система і форми розрахунків за перевезення

Тема 9. Облік грошових коштів та розрахунків на залізничному транспорті

Визначення провізної плати. Порядок взаємних розрахунків між транспортними організаціями за перевезення вантажів.

Тема 10. Внутрішньогосподарські розрахунки залізничного транспорту
Принципи організації грошових і розрахункових операцій. Види внутрішньогосподарських розрахунків на залізничному транспорті

Тема 11. Особливості фінансування підприємств залізничного транспорту

Тема 12. Джерела фінансування підприємств залізничного транспорту
Види. Власні кошти залізниць і структурних підрозділів кошти позабюджетних фондів; кредити банків та інших фінансових установ; облігаційні позики; лізинг.

Тема 13. Організаційно-методологічне забезпечення лізингових угод та їх використання у системі Укрзалізниці

Особливості лізингових угод, їх роль та значення для процесу перевезень

Тема 14. Інвестування залізничної галузі

Моніторинг інвестиційної діяльності на залізничному транспорті.

Діагностика інвестиційного потенціалу залізниць.

Тема 15. Фінансове планування на залізничному транспорті

Зміст, завдання та методи фінансового планування. Система фінансових планів на залізничному транспорті

Тема 16. Реформування залізничного транспорту України

Передумови впровадження ринкових перетворень на залізничному транспорті України

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<https://kart.edu.ua/>), включаючи навчальний план, навчальний посібник, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Зокрема:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ);
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <https://uz.gov.ua/> (Офіційний сайт Укрзалізниці);
- 4 <https://mof.gov.ua/uk> (Міністерство фінансів України).

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Фахівець, повинен розуміти сутність фінансових відносин залізничної галузі, здійснювати аналіз та оцінку організації розрахунків, що існують в залізничній галузі.

Форми та методи оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань здобувачів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями –

<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий. Методи контролю: виконання практичних завдань, усне і письмове опитування, відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, іспит.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		Максимальна кількість балів
Усне опитування		10
Виконання практичних завдань		30
Тестові завдання за темами курсу		20
Підсумок		60

Визначення назви за державною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середньогорівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬН О - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Академічна доброчесність

Кодекс академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту доступний за посиланням:

<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням:

https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція здобувачів освіти із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних та телекомунікаційних технологій.